

ข้อนี้: แบบแบบในการสรรเสริญที่ระบอบบ้านภาคใต้ตอนล่าง

นางพิชิตา คงพัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2553
ฉบับตีพิมพ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๐๐๐๒๕๑๖๗๙

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ชัมเป็ง: แม่แบบในการสร้างสรรค์ระบำพื้นบ้านภาคใต้ตอนล่าง

นางชิลฎา คงพัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SAMPENG: PROTOTYPE IN LOWER SOUTHERN DANCE CREATION

Mrs. Tilada Kongpat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Thai Dance

Department of Dance

Faculty of Fine and Applied Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

เข้มแข็ง: แม่แบบในการสร้างสรรค์ระบำพื้นบ้านภาคใต้
ตอนล่าง

โดย

นางทิลฎา คงพัฒน์

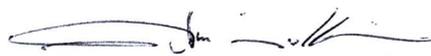
สาขาวิชา

นาฏยศิลป์ไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

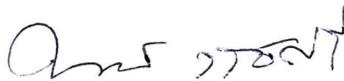
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มลีนี อาชายุทธการ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

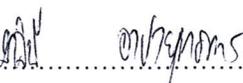

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. นราพงษ์ จรัสศรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มลีนี อาชายุทธการ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมชาย พูลพิพัฒน์)

ศิลปวิทยา คงพัฒน : ชัมเบ็ง: แม่แบบในการสร้างสรรค์ระบำพื้นบ้านภาคใต้ตอนล่าง (SAMPENG: PROTOTYPE IN LOWER SOUTHERN DANCE CREATION)

อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ. มาลินี อชาายุทธการ , ๑๘๕ หน้า

246990

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของการแสดงชัมเบ็งจากอดีตถึงปัจจุบัน รูปแบบ และองค์ประกอบการแสดงชัมเบ็งเพื่อการอนุรักษ์และการส่งเสริม คุณค่าและบริบททางสังคมของการแสดงชัมเบ็ง และหลักการนำท่าทางของชัมเบ็งที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ระบำพื้นบ้านภาคใต้ตอนล่าง โดยดำเนินการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ศิลปินผู้เชี่ยวชาญในการแสดงชัมเบ็ง ผู้สร้างสรรค์ผลงานระบำพื้นบ้านภาคใต้ตอนล่าง และสังเกตการณ์สาธิตและฝึกปฏิบัติจากศิลปินผู้เชี่ยวชาญการแสดงชัมเบ็ง

จากการศึกษาพบว่าพัฒนาการของการแสดงชัมเบ็งปัจจุบันการเต้นชัมเบ็งได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต แต่เดิมเป็นการย่อตัวตะเต้า แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนมาเป็นย่อตัวตะเต้าแทน ส่วนเพลงที่ใช้ในการแสดงนั้นจากที่ใช้เพลงช้าได้พัฒนามาใช้เพลงที่มีจังหวะเร็วขึ้น ส่งผลให้ต้องปรับท่าทางของดอกไม้เข้ากับเพลงและในปัจจุบันยังมีการปรับท่าทางให้สนุกสนาน เพื่อให้ผู้ชมไม่เบื่อหน่ายในการแสดง

รูปแบบและองค์ประกอบการแสดงชัมเบ็ง คือ มีรูปแบบลักษณะการแสดงที่มีแบบแผน และมีขั้นตอนในการเดินผู้เต้นจะต้องมีสมาธิในการเดินตลอดเวลา เนื่องจากต้องเดินเป็นกลุ่ม หากผู้ใดเกิดผิดพลาด ขบวนการหรือขั้นตอนการแสดงก็จะผิดพลาดทั้งกลุ่ม แบบแผนในการเดินแตกต่างจากการแสดงอื่น คือ ในการแสดงมีผู้แสดง ๔ คน (๒ คู่) เรียกว่า ๑ ดอก ซึ่งในการแสดงจะแสดงก็ดอกก็ได้ เพราะจะมีการแปรแถวกันเฉพาะในดอกของตนเท่านั้น ซึ่งมีองค์ประกอบในการแสดง คือนักแสดง นักดนตรี เครื่องดนตรี แต่ในปัจจุบันไม่จำเป็นต้องมีนักดนตรีและเครื่องดนตรีก็ได้ เนื่องจากเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามามีการบันทึกเป็นเทปเสียงแทน ปัจจุบันนิยมใช้เพลงชาปินูปูตีมัน ที่มีจังหวะสนุกสนานเร้าใจในการแสดง ส่วนการแต่งกายยังคงยึดแบบแผนการแต่งกายตามวิถีชีวิตของคนไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (แต่ผู้หญิงจะไม่ใช้ผ้าคลุมศีรษะเพื่อความสวยงามในการแสดง)

คุณค่าและบริบททางสังคมของการแสดงชัมเบ็ง สามารถสร้างความสามัคคีให้เกิดในบุคคลในท้องถิ่น และยังเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดี เนื่องจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นชุมชนที่มีความหลากหลายในเรื่องของศาสนา วัฒนธรรม แต่การแสดงชัมเบ็งทุกคนสามารถแสดงได้ เพราะไม่มีการแบ่งแยกศาสนาและวัฒนธรรมซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ดีในสังคม

การเต้นชัมเบ็งมีอิทธิพลต่อระบำพื้นบ้านภาคใต้ตอนล่าง โดยมีหลักการนำท่าทางของชัมเบ็งมาใช้ในการสร้างสรรค์ระบำพื้นบ้านภาคใต้ตอนล่าง โดยใช้ลักษณะเด่นของการใช้เท้าในกระบวนการเต้นชัมเบ็งมาใช้เป็นโครงสร้างท่ารำหลัก เช่น การเตะปลายเท้าด้านหน้า ตะปลายเท้าด้านข้าง การย่อตะเต้า ก้าวชิดก้าว การใช้ศีรษะ คือ หน้ามองผ่านไหล่ หน้ามองคู่ และหน้ามองมือ การใช้ลำตัวในการเต้นชัมเบ็ง คือ การเล่นไหล่และการใช้สะโพก การใช้มือจับนิ้วกลาง จับไม่ติด การม้วนมือแล้วนำมาผสมผสานกับการใช้มือของนาฏศิลป์ไทยเพื่อให้ผลงานการสร้างสรรค์มีรูปแบบใหม่ ผู้ที่เต้นชัมเบ็งจนเชี่ยวชาญนั้นสามารถแสดงและสร้างสรรค์ระบำพื้นบ้านภาคใต้ตอนล่างได้อย่างสวยงาม เพราะมีพื้นฐานมาจากการเต้นชัมเบ็ง

ปัจจุบันการแสดงชัมเบ็งยังขาดการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน มีคณะที่นำชัมเบ็งมาแสดงน้อยมาก และการแสดงก็หาชมได้ยากยิ่งขึ้นแสดงให้เห็นว่าการแสดงที่สวยงามและมีเอกลักษณ์ความเป็นพื้นเมืองภาคใต้กำลังจะสูญหายไป หากยังไม่ได้รับการสนับสนุน

ภาควิชา นาฏศิลป์

สาขาวิชา นาฏศิลป์ไทย

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

5286606135: MAJOR THAI DANCE

KEYWORDS: Sampeng / Prototype in Lower Southern Dance Creation

Tilada Kongphat : Sampeng: Prototype in Lower Southern Dance Creation. Advisor: Asst.Prof. Malinee Achayuttakarn , 185 pp

246990

The objective of this thesis is to study the development, the style and the element of Sampeng purposefully for conserving and promoting the value and the social context of Sampeng, as well as the adaptation of Sampeng's postures for the lower southern folk dance creation. The methods used in the research include studying from the books, documents and related researches, interviewing the experts of Sampeng and the producers of lower southern folk dance, observing the display and self-practicing with Sampeng's professional artist.

The study found that Sampeng's development has been changed from the past. Nowadays, Sampeng's posture includes lowering the knees with the foot striking out while originally, the posture was lowering the knees with the foot touching the ground. For the song, it has also been changed from the slow song to the fast song. Therefore, the movement was adapted following the faster rhythm as well. At present, Sampeng's postures have been developed to entertain the local people and not to bore them.

Sampeng has the individual pattern and the movement's steps. The dancers have to focus on the dance all the time because it is a group dance which needs the harmony. If someone makes a mistake in either the movement or the steps, the whole group will fail. Sampeng group composes of the performers, the dancers and the musical instruments. However, at present, it's unnecessary to have the musicians and the instruments as there is the technology to record the sound for the performance. The costume of Sampeng bases on the lifestyle of Thai Muslim in the southern provinces.

Sampeng has the value in that it can promote the unity of society. In principal, Sampeng is always performed for welcoming the important guests in the community and is also displayed in the festival as it is the fine identity of the local community. Apart from being the entertainment, Sampeng is also the way to exercise for the government officers in the past.

The movement that lower southern folk dance adapted from Sampeng includes the characteristic way to use the feet. It uses the feet, the hand, the head and the body movement as a main structure combined with the hand movement in Thai dance. This created the new style of dance which is different from the original Sampeng that mainly uses the feet movement.

Nowadays, Sampeng is still short of support from both of the government and the private section. There are few of Sampeng dance company so it's hard to see this kind of performance at this time. This shows that such a beautiful and characteristical southern folk dance is going to disappear unless there is a support to maintain it.

Department: Dance

Field of Study: Thai Dance

Academic Year: 2010

Student's Signature.....

Tilada Kongphat

Advisor's Signature.....

Malinee Achayuttakarn

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถจากผู้ช่วยศาสตราจารย์มาลินี อาชายุทธการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาในการให้คำแนะนำ คำปรึกษา ที่แนะแนวทางในการทำวิจัย ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.นราพงษ์ จรัสศรี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมชาย พูลพิพัฒน์ อาจารย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้เกียรติในฐานะเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ครูอรุณีย์ วงษ์เจริญ ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติและพัฒนาการของการแสดงซำเบ็ง อาจารย์เสาวนีย์ บางโรย ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ระบำพื้นบ้านภาคใต้ ตอนล่าง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ให้ความกรุณาและสนับสนุนให้ผู้วิจัยลาศึกษาต่อจนจบหลักสูตร

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ได้ให้ทุกอย่าง ซึ่งมากมายเกินกว่าจะสามารถบรรยายได้ด้วยกระดาษเพียงหน้าเดียว ทำให้ผู้วิจัยสามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ จนสำเร็จ

ขอขอบคุณ อาจารย์อัฐฐพล คงพัฒน์ ที่คอยให้คำปรึกษาและกำลังใจมาโดยตลอด ครอบครัวเบ็ดเสร็จ ครอบครัวคงพัฒน์ นักศึกษาสาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และบุคคลอื่นๆ ที่ไม่ได้กล่าวถึง ที่เป็นทั้งวิทยมิตรและกัลยาณมิตร

ทำนี่ยขอขอบคุณ คุณนิตยา อ่อนทอง พี่ๆ เพื่อน และน้องๆ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมถึงคณาจารย์และบุคลากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด จนการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า	
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ	
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ	
สารบัญ.....	ช	
สารบัญภาพ.....	ญ	
บทที่		
๑	บทนำ.....	๑
๑.๑	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
๑.๒	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	๔
๑.๓	ขอบเขตการวิจัย.....	๔
๑.๔	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	๕
๑.๕	วิธีดำเนินการวิจัย.....	๕
๑.๖	คำจำกัดความที่ใช้ในวิจัย.....	๘
๑.๗	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๘
๒	ประวัติการแสดงซั้มเป็ง.....	๙
๒.๑	สภาพแวดล้อมทั่วไปของภาคใต้ตอนล่าง.....	๙
๒.๒	ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมภาคใต้ตอนล่าง.....	๑๓
๒.๓	ศิลปะการแสดงของภาคใต้ตอนล่าง.....	๑๔
๒.๔	ประวัติการแสดงซั้มเป็ง	๒๙
๒.๕	การถ่ายทอดซั้มเป็งให้แก่ข้าราชการบริพารในสำนักพระราชวัง.....	๓๑
๒.๖	การอนุรักษ์และการส่งเสริมศิลปะการแสดงท้องถิ่น.....	๓๒
๓	วิธีดำเนินการวิจัย.....	๓๖
๓.๑	การศึกษาค้นคว้าข้อมูล.....	๓๖
๓.๒	การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง.....	๓๘
๓.๓	ระยะเวลาในการดำเนินงาน.....	๓๙

๓.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการสร้างเครื่องมือ.....	๓๙
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๔๐
๓.๖ การตรวจสอบข้อมูล.....	๔๑
๓.๗ การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๔๑
๓.๘ การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	๔๑
๓.๙ การนำเสนอรายงานการวิจัย.....	๔๑
๓.๑๐ ประเภทของงานวิจัย.....	๔๑
๓.๑๑ ผลที่ได้จากการวิจัย.....	๔๘
๔ องค์ประกอบของการแสดงซิมเป็ง.....	๕๐
๔.๑ คณะซิมเป็ง.....	๕๐
๔.๒ เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงซิมเป็ง.....	๕๑
๔.๓ เพลงที่ใช้ในการแสดงซิมเป็ง.....	๕๔
๔.๔ ผู้แสดง.....	๕๕
๔.๕ สถานที่.....	๕๖
๔.๖ เครื่องแต่งกาย.....	๕๖
๔.๗ โอกาสที่แสดง.....	๖๑
๕ การวิเคราะห์กระบวนการทำเต็นซิมเป็ง.....	๖๒
๕.๑ การวิเคราะห์รูปแบบและองค์ประกอบการแสดงซิมเป็ง เพื่อการอนุรักษ์และการส่งเสริม.....	๖๒
๕.๒ การวิเคราะห์กระบวนการทำเต็นซิมเป็ง.....	๖๓
๕.๓ พัฒนาการของการแสดงซิมเป็งจากอดีตจนถึงปัจจุบัน.....	๘๖
๕.๔ หลักการนำท่าทางของซิมเป็งที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ ระบำพื้นบ้านภาคใต้ตอนล่าง.....	๙๐
๕.๕ คุณค่าและบริบททางสังคมของการแสดงซิมเป็ง.....	๙๕
๕.๖ การวิเคราะห์แนวทางการอนุรักษ์และการส่งเสริมการแสดงซิมเป็ง.....	๙๕

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่ตั้งจังหวัดปัตตานี.....	๑๐
๒	แผนที่จังหวัดยะลา.....	๑๒
๓	แผนที่จังหวัดนราธิวาส.....	๑๓
๔	การแสดงรองเง็ง.....	๑๗
๕	การแสวงสาริตมะโย่ง.....	๑๙
๖	ว้ายังกูและ คณะเคะแม.....	๒๑
๗	ลิเกฮูลู คณะอาเนาะปูยู ภายใต้การนำของ อาจารย์วาทิ ทรัพย์สิน.....	๒๓
๘	การรำสิละ.....	๒๕
๙	มโนราห์ใหญ่กำลังกล่าววชฺชาครู.....	๒๖
๑๐	การแสดงตีอวี เพื่อรักษาคนป่วย.....	๒๘
๑๑	จอแสดงหนังตะลุง.....	๒๙
๑๒	การแสดง “รองเง็ง” ซึ่งอาจเป็นที่มาของท่าทางในการเต้น “ซั่มเป็ง”.....	๓๑
๑๓	มอริวัส.....	๕๑
๑๔	รีอปะ.....	๕๑
๑๕	ฆง หรือ หม่อง.....	๕๒
๑๖	มารากัส.....	๕๒
๑๗	แมนดาวัน.....	๕๓
๑๘	ไวโอลิน.....	๕๓
๑๙	การเต้นซั่มเป็งในปัจจุบันใช้วงดนตรีเดียวกับการเต้นรองเง็ง.....	๕๔
๒๐	การแต่งกายของคนไทยมุสลิมในลักษณะต่างๆ.....	๕๗
๒๑	เครื่องแต่งกายฝ่ายชาย.....	๕๘
๒๒	หมวกชอเก๊ะสีดำ.....	๕๘
๒๓	หมวกชะตางัน.....	๕๘
๒๔	เครื่องแต่งกายฝ่ายหญิง.....	๕๙
๒๕	การแต่งกายซั่มเป็งในยุคแรกๆ.....	๖๐
๒๖	พัฒนาการเครื่องแต่งกายในการแสดงซั่มเป็งในปัจจุบัน.....	๖๐
๒๗	การแต่งกายของการเต้นซั่มเป็งในอดีต.....	๘๙

ภาพที่		หน้า
๒๘	การเดินซั้มเบ็งในปัจจุบันนิยมเดินกันหลายคู่ต่างจากในอดีตที่เดินเพียงคู่เดียว	๘๙
๒๙	การเดินซั้มเบ็งของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ.๒๕๔๐.....	๙๐
๓๐	ตัวอย่างการแสดงที่สร้างสรรค์จากการแสดงซั้มเบ็ง	๙๓
๓๑	ท่าโปรยดอกไม้ในระบำแกนนะอูแด่	๙๔
๓๒	ท่าโปรยดอกไม้ในระบำแกนนะอูแด่.....	๙๔
๓๓	พิธีโกนผมไฟ.....	๑๑๒
๓๔	พิธีเชือดสัตว์.....	๑๑๒
๓๕	การอวชนนมอาชูรอ.....	๑๑๖
๓๖	การตั้งเปรต.....	๑๒๒
๓๗	การประกอบพิธีลาซัง.....	๑๒๓
๓๘	ประเพณีแห่นก.....	๑๒๔
๓๙	ประเพณีแห่เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว.....	๑๒๕
๔๐	พิธีมะตือวี.....	๑๒๖
๔๑	โนราโรงครู.....	๑๒๗
๔๒	ท่ารำเบื้องต้น สลามผู้ชม.....	๑๒๙
๔๓	ท่ารำเบื้องต้น สลามผู้ชม.....	๑๒๙
๔๔	ย่าเท้าอยู่กับที่ ๔ จังหวะใหญ่.....	๑๓๐
๔๕	เดินขึ้น ๔ จังหวะ.....	๑๓๐
๔๖	เดินถอยลง ๔ จังหวะ.....	๑๓๑
๔๗	เดินเปิดสไลด์ปิด ๑ ครั้ง.....	๑๓๑
๔๘	ท่า Basic สไลด์.....	๑๓๒
๔๙	ท่าที่ ๑ ท่ารำวง.....	๑๓๒
๕๐	ท่าที่ ๒ ท่าแคเงาะ.....	๑๓๓
๕๑	ท่าที่ ๓ ท่าเกล็ดปลาขาว.....	๑๓๓
๕๒	ท่าที่ ๔ ท่ารองเง็ง.....	๑๓๔
๕๓	ท่าที่ ๔ ท่ารองเง็ง.....	๑๓๔
๕๔	ท่าที่ ๕ ท่าโปรยดอกไม้.....	๑๓๕
๕๕	ท่าที่ ๕ ท่าโปรยดอกไม้.....	๑๓๕
๕๖	ท่าที่ ๖ ท่าเกล็ดปลาสั้น.....	๑๓๖

ภาพที่		หน้า
๕๗	ทำที่ ๗ ทำดอกกรัก.....	๑๓๖
๕๘	ทำที่ ๘ ทำรับตอนจบ.....	๑๓๗
๕๙	ทำที่ ๘ ทำรับตอนจบ.....	๑๓๗
๖๐	ทำที่ ๘ ทำรับตอนจบ.....	๑๓๘
๖๑	ทำซีกุฎราวัง.....	๑๓๘
๖๒	ทำเกี่ยวระหว่างชายหญิง.....	๑๓๙
๖๓	ทำเข้าดอก.....	๑๓๙
๖๔	ทำซีซีอีกัน.....	๑๔๐
๖๕	ทำออก.....	๑๔๕
๖๖	ทำสลาม.....	๑๔๖
๖๗	ทำเชื่อม.....	๑๔๗
๖๘	ทำสไลต์แปด.....	๑๔๘
๖๙	ทำเกล็ดปลาสั้น.....	๑๔๙
๗๐	ทำสไลต์สะบัด.....	๑๕๐
๗๑	ทำเชื่อม.....	๑๕๑
๗๒	ทำแมลงคร.....	๑๕๒
๗๓	ทำจับผ้าเข้าวง.....	๑๕๓
๗๔	ทำเขาควาย.....	๑๕๔
๗๕	ทำจับผ้าเจ็ดฉาย.....	๑๕๕
๗๖	ทำเชื่อม.....	๑๕๖
๗๗	ทำเชิงและโชว์ผ้า.....	๑๕๗
๗๘	ทำสไลต์แปด.....	๑๕๘
๗๙	ทำเกล็ดปลาสั้น.....	๑๕๙
๘๐	ทำสไลต์สะบัด.....	๑๖๐
๘๑	ทำสอดสร้อยโนราและสองกระจก.....	๑๖๑
๘๒	ทำบัวชูฝึก.....	๑๖๒
๘๓	ทำภมรเคล้าดอกไม้บาน.....	๑๖๓
๘๔	ทำเชื่อม.....	๑๖๔
๘๕	ทำตัดจีบ.....	๑๖๕
๘๖	ทำเล่นผ้า.....	๑๖๗

ภาพที่		หน้า
๙๗	ทำสะบัดผ้า.....	๑๖๘
๙๘	ทำตั้งซุ้ม.....	๑๖๙
๙๙	ทำกรีดผ้า.....	๑๗๐
๙๐	ทำลา.....	๑๗๑
๙๑	สัมภาษณ์ อาจารย์อรุณีย์ วงษ์เจริญ.....	๑๗๓
๙๒	สัมภาษณ์ อาจารย์อรุณีย์ วงษ์เจริญ.....	๑๗๓
๙๓	ถ่ายภาพพร้อมกับ อาจารย์อรุณีย์ วงษ์เจริญ.....	๑๗๔
๙๔	อาจารย์อรุณีย์ วงษ์เจริญ ควบคุมการถ่ายทำการแสดงซุ้มเบิ่งของ จ.นราธิวาส	๑๗๔
๙๕	การแสดงซุ้มเบิ่งของนักเรียนโรงเรียนนราสิกขาลัย.....	๑๗๕
๙๖	ตัวอย่างเอกสารในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องซุ้มเบิ่ง.....	๑๗๖
๙๗	ตัวอย่างเอกสารในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องซุ้มเบิ่ง.....	๑๗๖